

EIROPAS KOMISIJA

Briselē, 08.09.2008
C(2008) 4990

Par valsts atbalstu /Latvija
Atbalsts Nr. N 768/2007
Atbalsts lauksaimniecības zemes uzlabošanai

Godātais kungs!

Eiropas Komisija vēlas informēt Latviju, ka pēc jūsu iestāžu sniegtās informācijas pārbaudes par minēto valsts atbalstu tā ir nolēmusi necelt iebildumus pret attiecīgo atbalstu, jo tas ir saderīgs ar EK līgumu.

Pieņemot šo lēmumu, Komisija ņēma vērā šādus apsvērumus:

1. Procedūra

- (1) Saskaņā ar EK līguma 88. panta 3. punktu Latvijas Republikas Pastāvīgā pārstāvniecība Eiropas Savienībā 2007. gada 20. decembra vēstulē, kas reģistrēta minētajā dienā, paziņoja Komisijai par šo atbalsta pasākumu. Papildu informācija tika sniegta 2008. gada 18. aprīlī, 2008. gada 7. maijā, 2008. gada 18. augusta un 2008. gada 27. augusta vēstulēs, kas reģistrētas minētajās dienās.

2. Apraksts

2.1. Nosaukums

- (2) Atbalsts lauksaimniecības zemes uzlabošanai.

Atbalsta shēmas ilgums

- (3) No Komisijas lēmuma pieņemšanas dienas līdz 2013. gada 30. decembrim.

Viņa Ekselence Māris RIEKSTIŅA kungs
ārlietu ministrs
Brīvības bulvāris 36
LV-1395 Rīga

Rue de la Loi 200, B-1049 Bruxelles/Wetstraat 200, B-1049 Brussel - Belgium
Tālrunis: centrāle (+32-2)299 11 11. Telekss: COMEU B 21877. Telegrāfa adrese: COMEUR Brussels.

2.3. Budžets

- (4) (2008.-2009.): LVL 400 000 (aptuveni EUR 571 000),
(2010.-2011.): LVL 500 000 (aptuveni EUR 714 000),
(2012.-2013.): LVL 600 000 (aptuveni EUR 857 000),
Kopā LVL 1 500 000 (aptuveni EUR 2 142 000).

2.4. Atbalsta saņēmēji

- (5) 501 līdz 1000 mazie un vidējie lauksaimniecības uzņēmumi (kas iesaistīti primārajā ražošanā)

2.5. Mērķis

- (6) Valsts ieguldījums augsnes agroķīmisko pētījumu finansējumā

2.6. Juridiskais pamats

- (7) Atbalsta shēmas juridisko pamatu veido šādi tiesību akti:
- Rīcības programma īpaši jutīgām teritorijām, uz kurām attiecas paaugstinātas prasības ūdens un augsnes aizsardzībai no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem (Ministru Kabineta 2004. gada 18. marta rīkojums Nr. 163);
  - Ministru Kabineta 2004. gada 5. oktobra noteikumi Nr. 833 „Kārtība, kādā iegūstama un apkopojama informācija par lauksaimniecībā izmantojamās zemes auglības līmeni un tā pārmaiņām”;
  - Ministru Kabineta 2004. gada 14. jūlija rīkojums Nr. 489 „Par valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Agroķīmisko pētījumu centrs” izveidi.”

2.7. Pasākuma apraksts

- (8) Paziņojot par šo shēmu, tiek grozīta spēkā esošā atbalsta shēma N 566/04 „Atbalsts lauksaimnieciskās zemes uzlabošanai”, kas apstiprināta ar Komisijas Lēmumu Nr. K(2005)3634 2005. gada 21. septembrī. Latvijas iestādes informē, ka, ierosinot šādu grozījumu, tās aizstās pienākumu izvēlēties pakalpojuma sniedzēju konkursa procedūrā, izraugoties valsts sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Agroķīmisko pētījumu centrs” (turpmāk Agroķīmisko pētījumu centrs) par pilnvaroto institūciju, kas noslēdz līgumus ar galvenajiem saņēmējiem (saimniecību vai zemes īpašnieki vai tiesību subjekti). Turklāt grozījumi paredzēti shēmas N 566/04 budžetā un darbības ilgumā.
- (9) Saskaņā ar pašreiz spēkā esošo atbalsta shēmu valsts atbalsts ir paredzēts lauksaimniecības augsnes agroķīmiskajai analīzei. Šīs analīzes mērķis ir augsnes kvalitātes uzlabošana un augsnes apstākļu optimizācija (pH), saglabājot vidi un atvieglinot kvalitatīvu produktu ražošanu Latvijas Republikā.
- (10) Valsts atbalstu līdz 40 % (50 % mazāk labvēlīgos apgabalos, kā noteikts Padomes Regulā (EK) Nr. 1257/1999 par Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda (ELVGF) atbalstu lauku attīstībai un dažu regulu grozīšanu un atcelšanu¹; ja ieguldījumus veic jaunie lauksaimnieki, kā minēts atbilstīgi Regulas Nr. 1257/1999 II nodaļai, minētā atbalsta apjoms var sasniegt 45 % un mazāk labvēlīgos apgabalos

¹ OV L 160, 26.6.1999., 80. lpp.

55 %) piešķir augsnes agroķīmiskiem pētījumiem, ko veic pakalpojuma sniedzējs, un kur ietilpst: augsnes paraugu ņemšana, augsnes agroķīmisko īpašību pamatrādītāju (skābums, organiskās vielas, fosfora, kālija un magnija mainīgais sastāvs) noteikšana, rezultātu izvērtēšana, agroķīmiskās kartes sagatavošana un izmaksu specifikācija.

- (11) Katrs ieinteresētais lauksaimnieks, kurš iesniedz Lauku atbalsta dienestam zemes robežu plāna kopiju, kurā norādīta norobežotā platība, kurā ir plānots veikt augsnes agroķīmiskos pētījumus, var pretendēt uz atbalstu. Lauku atbalsta dienests ir atbildīgs par atbalsta pieteikumu apkopošanu, pretendentu atbilstības pārbaudi un atbalsta sadali. Lauku atbalsta dienests noslēdz trīspusēju līgumu ar saņēmēju un pakalpojumu sniedzēju, kurā noteikti nosacījumi attiecībā uz maksājumiem par augsnes agroķīmiskās analīzes pakalpojumiem un to izpildi.
- (12) Latvijas iestādes informēja, ka uz dotu brīdi „Agroķīmisko pētījumu centrs” ir vienīgais kvalificētais uzņēmums, kas veic augšņu agroķīmisko izpēti Latvijā. Saskaņā ar Latvijas iestāžu datiem katru gadu laikposmā no 2005. gada līdz 2008. gadam bija izsludināta iepirkuma procedūra izvēlēties pakalpojumu sniedzēju augšņu agroķīmiskās izpētes darbiem saskaņā ar attiecīgiem nacionālajiem tiesību aktiem un atklāta procedūra, un Agroķīmisko pētījumu centrs visos gadījumos ir bijis vienīgais pretendents uz šo darbu veikšanu atbilstoši noteiktām prasībām. Izskatās, ka nepastāv nozīmīgs risks, ka citiem iespējamiem konkurentiem tiktu liegta iespēja darboties šajā tirgū, jo Latvijas iestādes apliecināja, ka Lauku atbalsta dienests arī turpmāk (katru gadu) veiks iepirkuma procedūru izvēlēties pakalpojumu sniedzēju augšņu agroķīmiskās izpētes darbiem Latvijā atbilstoši publisko iepirkumu jomu reglamentējošiem nacionālajiem un EK tiesību aktiem.
- (13) Lai nodrošinātu to, ka lauksaimnieks valsts atbalstu saņems pilnā apmērā un cenas, kas ņemtas vērā, nosakot atbalsta intensitāti, ir faktiskās tirgus cenas un nevis mākslīgi paaugstinātas cenas, kas rodas tāpēc, ka konkrētajā tirgū ir tikai viens dalībnieks, Latvijas iestādes ir sniegušas informāciju, ka cenas lauksaimniecības augšņu agroķīmiskajiem pētījumiem tiek noteiktas katru gadu, ņemot vērā faktiskās tirgus cenas un atbilstošu tirgus situāciju.
- (14) Latvijas iestādes paziņoja, ka atbalsts augšņu agroķīmiskajai izpētei paredzēts mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, kuriem pašlaik nav informācijas par augšņu agroķīmisko stāvokli, lai varētu saimniekot racionāli un videi draudzīgi. Pēc Latvijas iestāžu iesniegtās informācijas, var secināt, ka pastāv ievērojama tirgus nepilnība šajā nozarē, jo šobrīd Latvijā kopumā augšņu agroķīmiskās izpētes dati ir tikai 10,8 % lauksaimniecībā izmantojamo zemju platību, jeb 2,4% ekonomiski aktīvo saimniecību². Ar paredzēto atbalstu Latvijas iestādes palīdzēs lauksaimniekiem izpētīt lauksaimniecības augšņu agroķīmisko stāvokli, kas sekmētu augsnes kvalitātes uzlabošanu un augsnes apstākļu optimizāciju (pH), saglabājot vidi un atvieglinot kvalitatīvu produktu ražošanu Latvijas Republikā. Līdz ar to, neizskatās ka, atbalstāmās darbības saskaņā ar šo shēmu varētu tikt uzskatītas par nepārtrauktām vai periodiskām darbībām un atteikties uz uzņēmuma parastām darbības izmaksām.

---

² Komisija ņem vērā to, ka saskaņā ar īpašām prasībām attiecībā uz ūdeņu un augsnes aizsardzību pret piesārņojumu, ko rada lauksaimniecībā izmantojamie nitrāti (Ministru kabineta 2001. gada 18. decembra rīkojums), augšņu agroķīmisko izpēti īpaši jutīgās teritorijās, kuras aizņem tikai ap 15% no visas lauksaimniecībā izmantojamo zemju platības Latvijā, veic vismaz reizi piecos gados, un šāda prakse atbilst lauksaimniecības paraugprakses prasībām Latvijā. Tāda prasība neattiecas uz pārējiem zemes platību īpašniekiem Latvija.

- (15) Latvijas iestādes paziņoja, ka paredzētajā atbalstā netiks ietverti tiešie maksājumi ražotājiem.
- (16) Latvijas iestādes apstiprināja, ka saskaņā ar spēkā esošo shēmu lielie uzņēmumi atbalstu nesaņems.

3. Novērtēšana

- (17) Saskaņā ar EK līguma 87. panta 1. punktu ir aizliegts atbalsts, ko piešķir dalībvalsts vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences kropļojumus, dodot priekšroku atsevišķiem uzņēmumiem vai atsevišķu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm.
- (18) Šie nosacījumi šajā gadījumā ir izpildīti. Pasākums sniedz priekšrocības saņēmējiem. Notiek ievērojama lauksaimniecības produktu pārrobežu tirdzniecība³. Priekšrocības ir sniegtas, izmantojot valsts līdzekļus, un tas dod priekšrocības noteiktiem lauksaimniecības uzņēmumiem, kas nodarbojas ar lauksaimniecības produktu ražošanu Latvijas Republikā.
- (19) Saskaņā ar EKT judikatūru tikai tas fakts vien, ka tiek stiprināta uzņēmuma konkurence salīdzinājumā ar citiem konkurējošiem uzņēmumiem, sniedzot tam saimniecisku labumu, ko tas citādi nebūtu saņēmis, veicot parastu saimniecisko darbību, var izraisīt konkurences kropļojumus⁴.
- (20) Atbalsts uzņēmumam var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm, ja šāds uzņēmums darbojas tirgū, kas atvērts Kopienas iekšējai tirdzniecībai⁵. Notiek ievērojama Kopienas iekšējā lauksaimniecības produktu tirdzniecība. Tāpēc pašreizējais pasākums var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm.
- (21) Ņemot vērā iepriekš minēto, 87. panta 1. punktā minētie nosacījumi *prima facie* ir izpildīti. Var izdarīt secinājumu, ka ierosinātais atbalsta pasākums ir valsts atbalsts minētā panta nozīmē.
- (22) Tāpēc ir jāpārbauda, vai var pieļaut atkāpi no vispārējā principa par valsts atbalsta aizliegumu saskaņā ar EK līguma 87. panta 1. punktu.
- (23) Komisija uzskata, ka valsts atbalsts lauksaimniecības nozarē ir saderīgs ar kopējo tirgu, ja tas atbilst piemērojamajiem noteikumiem attiecībā uz valsts atbalstu lauksaimniecības nozarē. Atbalsts tehniskajai palīdzībai lauksaimniecības nozarē tiek novērtēts pamatojoties uz Kopienas pamatnostādņēm attiecībā uz valsts atbalstu lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē 2007.-2013. gadā⁶ (turpmāk pamatnostādnes).
- (24) Atbalstu tehniskajai palīdzībai Kopiena uzskata par nemateriālu atbalstu, kas ilgtermiņā veicina lauksaimniecības attīstību Kopienā, vienlaikus tikai minimāli ietekmējot konkurenci. Saskaņā ar 103. punktu pamatnostādņēs, kurā ir atsauce uz 15. pantu Regulā

³ Lauksaimniecības nozarei ir liels īpatsvars Kopienas iekšējā tirdzniecībā. 2004. gadā Kopienas iekšējā tirdzniecībā lauksaimniecības produktu imports sasniedza aptuveni EUR 183 miljardu apmēru, savukārt eksports – aptuveni EUR 187 miljardu apmēru, un tas ir aptuveni 57 % no kopējās lauksaimniecības produkcijas apmēra EUR 324 miljardu vērtībā (avots: Eiropas Statistikas birojs).

⁴ EKT 1980. gada 17. septembra spriedums lietā *Philip Morris Holland BV* pret Eiropas Kopienas Komisiju [1980] ECR 2671.

⁵ Skaftīt jo īpaši EK Tiesas 1988. gada 13. jūlija spriedumu lietā 102/87 Francijas Republika pret Eiropas Kopienas Komisiju [1988] ECR 4067.

⁶ OV C 319, 27.12.2006., 1. lpp.

(EK) Nr. 1857/2006 par Līguma 87. un 88. panta piemērošanu attiecībā uz maziem un vidējiem uzņēmumiem, kas nodarbojas ar lauksaimniecības produktu ražošanu, un grozījumiem Regulā (EK) Nr. 70/2001⁷, šādu atbalstu var piešķirt 100 % apmērā par izmaksām, kas radušās sākotnējiem ražotājiem (lauksaimniekiem). Lai aprēķinātu atbalsta summu, uzskata, ka atbalsta saņēmējs ir persona, kas saņem pakalpojumus.

- (25) Saskaņā ar pamatnostādņu iedaļu IV.K.2. „Politika par tehniskā atbalsta nodrošināšanu lauksaimniecības nozarē” atbalsts par tehnisko palīdzību tiks uzskatīts par saderīgu EK līguma 87. panta 3. punkta c) apakšpunkta nozīmē, ja tas atbilst visām prasībām, kas izklāstītas Regulas (EK) Nr. 1857/2006 15. pantā.
- (26) Saskaņā ar Regulas Nr. 1857/2006 15. panta 1. punktu atbalsts ir saderīgs ar kopējo tirgu Līguma 87. panta 3. punkta c) apakšpunkta nozīmē, ja to piešķir par 2. punktā uzskaitīto tehniskā atbalsta pasākumu attaisnotajām izmaksām un tas atbilst 3. un 4. punktā paredzētajiem nosacījumiem.
- (27) Attaisnotās izmaksas, par kurām ir piešķirts atbalsts, ir saskaņā ar izmaksām, kas uzskaitītas Regulas Nr. 1857/2006 15. panta 2. punkta c) apakšpunktā (skatīt 10. un 14. punktu iepriekš).
- (28) Regulas (EK) Nr. 1857/2006 15. panta 3. punktā norādīts, ka atbalstu piešķir kā pakalpojumu ar izdevīgākiem nosacījumiem, un tas nedrīkst ietvert tiešus maksājumus ražotājiem. Latvijas iestādes ir uzņēmušās šīs saistības (sk. 14., 15. punktu iepriekš).
- (29) Regulas Nr. 1857/2006 15. panta 4. punktā ir noteikts, ka atbalstam jābūt pieejamam visiem, kam, pamatojoties uz objektīvi definētiem nosacījumiem, attiecīgajā nozarē ir tiesības uz to pretendēt. Ja pakalpojumus sniedz ražotāju grupa vai citas lauksaimnieku organizācijas, dalība šādās organizācijās nedrīkst būt nosacījums šā pakalpojuma pieejamībai, un jebkurš ieguldījums administratīvo izmaksu segšanai nedrīkst pārsniegt pakalpojuma sniegšanas izmaksas. Arī šis nosacījums ir izpildīts, jo shēma ir atvērta visiem ieinteresētajiem zemes īpašniekiem, nevis noteiktām grupām (skatīt 11. punktu iepriekš).
- (30) Saskaņā ar pamatnostādņu 106. punktu lielle uzņēmumi nav tiesīgi saņemt atbalstu, kas paredzēts tehniskai palīdzībai sākotnējiem ražotājiem lauksaimniecības nozarē. Latvijas iestādes ir apliecinājušas to, ka atbalsts ir paredzēts tikai maziem un vidējiem uzņēmumiem (skatīt 16. punktu iepriekš).
- (31) Ievērojot iepriekš minētos atzinumus, pasākums atbilst visiem Regulas Nr. 1857/2006 15. panta nosacījumiem.

4. Secinājumi

- (32) Pamatojoties uz iepriekš minētajiem apsvērumiem, Komisija secina, ka paziņotais pasākums ir saderīgs ar EK līguma 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu.

---

⁷ OV L 358, 16.12.2006., 3. lpp.

(33) Ja šajā vēstulē ir konfidenciāla informācija, ko nedrīkst publicēt, lūdzu, informējiet Komisiju piecpadsmit darbdienu laikā pēc vēstules saņemšanas. Ja Komisija nesaņems pamatotu prasību līdz paredzētā termiņa beigām, tiks uzskatīts, ka Jūs piekrītat šīs vēstules pilnīgai publicēšanai autentiskā valodā tīmekļa vietnē http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/. Šāds pieprasījums, kurā norādīta attiecīgā informācija, jānosūta pa pastu ierakstītā vēstulē vai pa faksu uz šādu adresi:

*European Commission
Directorate-General for Agriculture and Rural Development
Directorate M
Office: Loi 130 5/98A
B-1049 Brussels
Fax No: 0032 2 2967672*

Ar cieņu
Komisijas vārdā —

Komisijas locekle
Margot WALLSTRÖM